

החברותא

התברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 480

בס"ד ערש"ק פר' בחוקות-חזק ט"ו אייר תשע"ד

פנינים יקרים

אם בחקתי תלכו וגו' (כ"ג, ג') במדרש: 'חקותי' מלשון חוקים שבהם חקקתי חוקות שמים וארץ, אליבא דאמת שיש לת"ח יותר כח מעם הארץ אעפ"כ מה שבחק תוה"ק לא חילקו בזה כמו מצות ארבעת מינים או אכילת מצה שכל אחד מישראל מחויב בו על פי שורש נשמתו, ללמדנו על חובת ההשתדלות של כל אחד ואחד כפי אשר נאצל מקור ושורש נשמתו. על זה נאמר במדרש אם שמרתם את התורה הריני מעלה עליכם כאילו עשיתם עצמכם בהוצאה מהכח אל הפועל.

אם בחקתי תלכו וגו' ונתתי גשמיכם בעתם (כ"ד, ד') איתא במדרש אמר רבי יונתן ג' נתנו מתנה לעולם 'תורה' 'מאורות' וה'גשמים'. באמת לכאורה יפלא התורה והמצוות רוחניים מאד ואיך ימשך מהם שכר גשמים. אלא שהצדיק הדבוק ביוצר הכל הוא מהפך מגשמי לרוחני. והנה זה הכח באמת מאת הבוית"ש כי אין זולתו ומה כח לאדם לעשות הלא אפילו תורה ומצוות הכל מאתו יתברך ויתעלה אלא שהחדוש שגם בהתהוות הגשמית עדיין בכח האלקי יהיה דבוק וזה נקרא בחינת מתנה.

ונתתי גשמיכם בעתם (כ"ד, ד') מה שנאמר 'בעתם' מלשון נסתר, יש לומר דהנה אנו אומרים בנוסח הברכה 'ברוך אתה' הוא גולה, 'אשר קדשנו' הוא נסתר, והטעם כי בהתחלת האדם בעבודת הבורא נראה ונדמה לו שהוא כבר קרוב לה' מאד, אבל בהתמדתו בעבודתו ית"ש בתמידות או מבין ורואה שהוא רחוק מאד מהבורא ב"ה. ועדיין לא התחיל בעבודה כלל וכו', ולכן נאמר לשון נסתר כי למרות שהצדיק הנ"ל גורם השפעות ומבטל הדינים בכ"ז דומה לו תמיד שהוא רחוק ממנו יתב"ש וכו' וידוע דהמתקת הדינים הוא ע"י שמעלה אותם למידת החכמה ע"י בינה ושם נעשים "אין" ע"ש והחכמה מאין תמצא וכו'. (נועם אלימלך)

ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ירדפו (כ"ה, ח') פריך ברש"י וכי כך החשבון? ומתרץ שם אינו דומה מועטין העושים את התורה למרובין העושים את התורה. הלא ידוע אם יודמן לאדם שני עסקים באחד יכול להרויח מאה זוז ובשני מאתים זוז בודאי יבחר בהעסק של המאתים, וא"כ בודאי יותר נכון וטוב שיעשה המצוה בקיבוץ דעי"ז כח וזכות המצוה גדולה הרבה יותר.

ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתי וגו' (כ"ז, מ"ד) הכטחה זו עמדה לנו בכל דור ודור שכל האומות שהיו בזמן ההוא כמו אשור ובבל וצור, כבר כלו ונחרבו, ואנחנו כולנו חיים וקיימים בתורתנו ואמונתנו. וכ"ש עתה שכבר עבר ב"ה עלינו קרוב לאלפים שנה שאין זכר לאומות הראשונים ואנו ב"ה חיים וקיימים.

וידבר ה' אל משה במדבר סיני וגו' (במדבר א, א) 'סיני' רמז למקום של נחשים ועקרבים והצדיק פועל ע"י 'וידבר' דבורו שהוא מתפלל אל השי"ת, ו'במדבר' הוא לשון דיבור הוא פועל 'באהל מועד' פירוש דאהל הוא מכסה כנ"ל מועד רמז ליו"ט, היינו להשפעות טובות הנפעלות בכח התפלה. (נועם אלימלך)

במדבר סיני (במדבר א, א) דרשו במדרש כל מי שאינו עושה עצמו כ'מדבר' - הפקר אינו יכול לקנות את החכמה לכך נאמר במדבר סיני. 'במדבר' יש כמה משמעויות, הפקר שכל אחד יכול לזכות בו, התורה הפקר לכל גם שצריך להפקיר כל נגיעותיו כדי לזכות לתורה, אם אדם משים עצמו כמדבר זה שהכל דשין בו (ענוה והכנעה) תורה ניתנה לו במתנה, יש עוד כוונה בהפקר כמדבר שאדם צריך ויכול להתחזק בתורה בכל מקום שיהא אפילו כשנמצא במדבר אף כשפגע בו בחוץ משכחו לבית המדרש...

(גידיל תורה בשם הפני מנחם)

שאו את ראש כל עדת בני ישראל (במדבר א, ב) טעם המצוה שציוה הקב"ה למנות את בני ישראל? דהרי בני ישראל הם המועטים שבאומות כמש"כ כי אתם המעט (דברים ז) לכן ציוה הקב"ה למנות אותם כדי שעי"ז יהיה להם גדר דבר שבמנין ואינו בטל...

(חדושי הרי"ם)

האשק שיחת הרא"ש זיע"א פרשת כי תשא תשל"ה ה'אב ל'תשל"ס ע"א א.א.

היה יארצייט והוא דיבר מהרבי. הוא ערליכער איד. אמנם זה שחי בשלימות של "וחטאתי נגדי תמיד", דווקא מתי שהוא לא בחטא חיל ורעדה יאחזון שלא ישכח את מציאות הוי". כי מתי שאדם אינו חי בבחינת חטא (דהיינו בבחינת פחד. בבחינת בחירה. כי מהי הבחירה שהחכמה מראה לו את הבהמיות שלו ואז הוא יודע שאינו כלום וכל רגע הוא בסכנה) הוא נפרד מן הקדושה.

ולכן בשעה שהאדם מקבל את המכה, עליו לדעת שזוהי סיבה מאת ה' להחזירו למציאותו האמיתית בכדי שכל ידח ממנו נדח. כי מתי שהרבש"ע נותן לו להיות שמח, ומאפשר לו לעבוד את ה' וללכת לביהכנ"ס וכל מה שהוא רוצה, הוא שוכח מהרבש"ע. "שמנת עבית", כאשר הוא התפלל "א גשמעקן דאוונן" ושתה לחיים, "כשית" - הוא יוצא עם גאווה, וחושב בליבו "הרבש"ע עזר לי", ובעיני עצמו הוא ערליכער איד שזה הסיפוק שהוא קיבל מהתפילה. והוא שוכח שהתפילה צריכה להיות בהכנעה, וכל הזמן הוא צריך להיות בבחינת וחסאתי נגדי תמיד, שלא יסור פחד החטא מנגד עיניו. כי כל הנשמה תהלל י-ה כתיב, על כל נשימה ונשימה, ובכל נשימה ונשימה הוא צריך להיות בפחד שלא יתנתק, ומתוך המציאות שלו הוא ידע להכיר מהיכן הוא חי. וזוהי תכלית הבריאה.

ואמנם כל אחד צריך להיות בשמחה, כמו שאמר דוד המלך "עבדו את ה' בשמחה",

וזוהי כל תכלית הבריאה שעבודה ירדנו לעולם. הרבש"ע ברא כזו מציאות שנקראת עולם בכדי שאנו נכיר אותו דרך הבהמיות שלנו, ואז אנו נהיה בחינת מלאכים. מתוך שהוא מכיר את הבהמיות שלו הבהמה הזו תהיה בחינת מלאך. הבהמה, גם כשהיא בבחינת בהמה היא נשארת בהמה ואינה יכולה להיות מלאך, אבל האדם שהוא בבחינת בהמה הוא בבחינה הגדולה ביותר של הקדושה, כי זה היה תכלית הבריאה שאדם יעבוד על עצמו שכל החכמה שיש לו מאין תמצא ואינה שלו. שמא תאמר, אם הוא ערטילאי מן החכמה בבחינת בהמה מהיכן הגיע אליו כזו חכמה? דווקא דרך זה שהוא נהיה בהמה הגיע אליו החכמה. וזה כל התכלית שלנו.

וכאשר אנו כולנו נרצה לעבוד על עצמנו. לא עבודה לקבל חכמה, רק לעבוד להשיג את הבהמיות, את הבחינה של "וחטאתי לה", "וחטאתי נגדי תמיד". באם האדם לא חי במציאות הזו אזי דווקא כאשר האדם לא חוטא הוא בחטא. היות שזהו הטבע של העולם, כשהולך לאדם בקלות בעולם הזה הוא שוכח לגמרי מהקדושה. הוא נעשה קל דעת, וחי לו בזיחות הדעת. על הקדושה הוא בכלל לא חושב, ועוד מחזיק את עצמו ל"שיינער איד". הוא בא לביהכנ"ס, לומד ומתפלל, ומברך מזונות ושותה לחיים, ויוצא משם די מאושר. הוא עשה היום מעשים טובים, התפלל שתה לחיים, ובדיוק היום

תהיה רק "לרצונך", למלא את רצון הבורא, אז נגיע לשלימות האמיתית של הבהמיות, שזה היה התכלית שהרבש"ע ברא את האדם בכדי שיכיר ש"מותר האדם מן הבהמה אין", ויגיע לשלימות בחינת "אנוש", שעליה שאלו המלאכים את הרבש"ע "מה אנוש כי תזכרנו". כמו משה רבינו שהרבש"ע העיד בו "לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא" שהוא הגיע לתכליתו כאשר אמר "ונחנו מה". והיינו שאז נגיע לשלימות הבהמיות שזהו תכלית הבריאה, כי תכלית הבריאה היא שלימות הוי", שכל המציאות וכל החכמה היא מאין.

ומכיון שזוהי התכלית, כל אחד יכול להשיג בחינה זו, ולא רק לדמות לעצמו. כי הדבר לא נעשה רק בשביל אנשים גדולים, רק הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו. גם משה רבינו היה בסך הכל בן אדם, אם לא היה בן אדם לא היתה לו בחירה והוא לא היה משה רבינו. ותכלית הבריאה היא שכל אחד לפנים דרגא דיליה וכפי הכח שהרבש"ע נתן לו, צריך להשיג את ההישג של מציאות הוי' בדיוק באותה בחינה של הגדולים שלנו - משה רבינו, רבי עקיבא, ורבי שמעון בר יוחאי, והוא יכול להשיג את ההישג הזה באמיתות, הוא לא צריך לרמות את עצמו, כי הזכות שלהם תגן עלינו. אנו יכולים להיות מה שאנו אבל הזכות שלהם עומדת לנו. והיות שהם סללו שביל, כאשר אנו עובדים אנו הולכים בשביל שהם סללו לנו, ואנו הולכים בזכותם ובכוחם. ועלינו לדעת שגם כאשר איננו עובדים הם איתנו,

אבל ממה הוא צריך להיות בשמחה, מזה שהוא מכיר את המציאות שלו שהוא בחינת בהמה. ויש לו מה להיות בשמחה, הרי יש לו חכמה ויש לו כל טוב. יש שאומרים מה אני צריך ללמוד אם אין לי כלום, זה לא נכון, החכמה נשארת אצלו, והעבודה נשארת אצלו, הסיפוק נשאר אצלו, הרבש"ע לא לוקח לו שום דבר. אבל הסיפוק צריך להיות מזה שהוא חי במציאות אין, מזה צריך להיות הסיפוק, שהחכמה היא מאין והיא לא שלו.

לכן, אם אנו רוצים לזכות בדורנו לבחינת שלימות הוי', ושיהיה מחית עמלק, הכל תלוי בביטול שלנו. כי עמלק הוא המפריד בין י-ה לו-ה, וכל עוד לא יהיה היחוד בין ק-ה לו-ה עדיין שכינתא בגלותא, ובגלל ששכינתא בגלותא הוא נקרא עמלק. וזה תלוי בביטול שלנו. וכאשר אנו נבוא לביטול כזה שהחכמה שלנו תראה לנו שאנו בחינת בהמה, ובמקום שנחפש את התענוג של החכמה, ונהנה מן הסיפוק שהרבש"ע עזר לנו, צריך להגיע לאמיתות החכמה, שנכיר ונשיג את בחינת בהמה. ואם כן מאין באה לנו החכמה - מאין. אם אני "אין" איך מגיע לכוה אין חכמה שכזו, מוכרח שיש בנו מציאות עליונה שנקראת אין, מציאות שאי אפשר להשיגה, רק באמונה, ואנו צריכים להאמין שיש בנו כזו מציאות.

להגיע אי אפשר אלא ע"י האחדות, בשבת אחים גם יחד. ואם אנו נתאגד ביחד, ונאהב אחד את השני, אז נגיע לבחינת "ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך", שכל העבודה

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

480
T

המשך מעמ' קודם

קל על הלב, עלינו לדעת שאנו תמיד במצב של נפילה, ו"סומך ה' לכל הנופלים". ולכן אפילו בזמן שיש שלווה אסור לנו להיות בשקט, וכל הזמן עלינו לעבוד עם עצמנו שלא נשכח ש"בהמות הייתי עמד". וכאשר לא נסיח דעת מזה ונחיה במציאות של "בהמות הייתי עמד", אזי נזכה להגיע לשלימות של ו"חטאתי נגדי תמיד", שזהו בחינת משיח. ולכן דוד המלך זכה להיות משיח. וכך נזכה אנו - כל אחד לפי דרגתו - לבחינת משיח בן דוד, ונגאל במהרה בימינו, ויהיה בנין בית המקדש, והעמלקים יקבלו מפלה בלי שח"ו ישפך דם יהודי, כמו שכתוב "למעני למעני אעשה", במהרה בימינו.

בבחינת "עמו אנכי בצרה". הם סובלים את אותו סבל, ואת אותם כאבים שאנו צריכים לסבול, ואם כן למה נגרום להם צער. לכן אנו כולנו צריכים להתחזק ביחד, ולדעת שלכל אחד יש את התפקיד שלו בעולם על מנת ששיגו את החכמה מאין תמצא, וכאשר אנו כולנו נתחזק ביחד ונהיה אחוזים ביחד בודאי נצליח. יש לנו ממי ללמוד, הרבש"ע שלח לנו יצה"ר עקשן בכדי שנלמד ממנו, ואפילו אם נופלים מיליארדי פעמים, כבר אמר שלמה המלך "שבע יפול צדיק וקם". לכן אסור לנו להתעייף, וצריך להתחיל עוד פעם ועוד פעם, ובמקום לנסות לתרץ את עצמו למה נפלנו, או שזה בכלל לא נפילה, בשביל שיהיה יותר

שהשמחה במעונם

הר"ר יעקב עקשטיין ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר אברהם עקשטיין ומשפ' להולדת הבן

הר"ר צבי הולד ומשפ' להכנס הנכד לעול המצוות

הר"ר דוד הולד ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות

י"ל ע"י

מערכת החברותא
רח' עדין 3

02 - 5829688 ☎

02 - 5325477 ☎

ת.ד. 5080

ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

